

รายงานเบื้องต้น

การใช้เทคโนโลยีรีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
เพื่อประเมินผลผลิตสับปะรด ปี 2547

โดย

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พฤษภาคม 2547

บทนำ

สับปะรดเป็นสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพการส่งออกสูง 1 ใน 7 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง กัญชง กล้วยไม้ สับปะรด กุ้งกุลาดำ และไก่เนื้อ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายที่จะสนับสนุนการส่งออกเพื่อเป็นอาหารสู่ครัวโลก ปี 2547 ประเทศไทยส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดทุกชนิดรวมปริมาณ 590,441 ตัน มูลค่า 16,363.69 ล้านบาท แยกเป็นสับปะรดกระป๋อง 449,814 ตัน มูลค่า 7 ตัน มูลค่า 5,456.24 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร) ขณะเดียวกัน มีหลายประเทศที่เป็นคู่แข่งในตลาดโลก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ การมีฐานข้อมูลด้านการผลิตและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นยุทธศาสตร์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การใช้เทคโนโลยีรีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ เพื่อประเมินพื้นที่ปลูกและผลผลิตก่อนฤดูกาลเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหาร ในการกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการด้านการผลิตและการตลาด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

กรมพัฒนาที่ดิน ใคร่ขอขอบคุณ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลบางส่วน ทำให้การดำเนินงานสำเร็จลงด้วยดี และยินดีรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานต่อไปสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นายอรรถ สมร่าง
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

การใช้เทคโนโลยีรีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อประเมินผลผลิตสับปะรด ปี 2547

1. หลักการและเหตุผล

สับปะรดเป็นสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพการส่งออกสูง 1 ใน 7 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง กัญชง ไม้ สับปะรด กุ้งกุลาดำ และไก่เนื้อ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายที่จะสนับสนุนการส่งออกเพื่อเป็นอาหารสู่ครัวโลก ปี 2546 ประเทศไทยส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดทุกชนิดรวมปริมาณ 590,441 ตัน มูลค่า 16,363.69 ล้านบาท ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง 449,814 ตัน มูลค่า 10,756.72 ล้านบาท สับปะรดแช่แข็ง ปริมาณ 6,850 ตัน มูลค่า 150.73 ล้านบาท น้ำสับปะรด 133,777 ตัน มูลค่า 5,456.24 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร พ.ศ. 2547) ขณะเดียวกัน มีหลายประเทศที่เป็นคู่แข่งในตลาดโลก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ การมีฐานข้อมูลด้านการผลิตและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นยุทธศาสตร์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การใช้เทคโนโลยีรีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ เพื่อประเมินพื้นที่ปลูกและผลผลิตก่อนฤดูกาลเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหารในการกำหนดแนวทางการบริหาร และการจัดการด้านการผลิตและการตลาด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสำรวจและวิเคราะห์พื้นที่ปลูก และประเมินผลผลิตของสับปะรดเป็นรายตำบล ในปีการผลิต 2547
- 2) เพื่อสร้างฐานข้อมูลด้านการผลิตและแหล่งแปรรูป
- 3) เพื่อจัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ปลูกและผลผลิตเป็นรายตำบล

ตารางที่ 1 สรุปเนื้อที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยสับปะรดรายภาคของประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2547

ภาค	จังหวัด	เนื้อที่		ผลผลิตรวม		ผลผลิตเฉลี่ย
		(ไร่)	ร้อยละ	(ตัน)	ร้อยละ	(ตัน/ไร่)
รวมทั้งประเทศ		545,557	100.00	3,481,896.00	100.00	6.38
ภาคกลาง		319,372	58.54	2,036,665.70	58.49	6.38
	ประจวบคีรีขันธ์	223,877	41.03	1,516,821.71	43.56	6.78
	เพชรบุรี	36,418	6.68	237,066.18	6.81	6.51
	ราชบุรี	33,763	6.19	188,493.15	5.41	5.58
	กาญจนบุรี	21,474	3.94	82,081.86	2.36	3.82
	สุพรรณบุรี	3,840	0.70	12,202.80	0.35	3.18
ภาคตะวันออก		180,572	33.10	1,173,771.04	33.71	6.50
	ระยอง	78,697	14.43	533,967.21	15.33	6.79
	ชลบุรี	48,442	8.88	335,491.90	9.64	6.93
	ตราด	31,414	5.76	145,042.02	4.17	4.62
	ฉะเชิงเทรา	15,696	2.88	121,629.53	3.49	7.75
	จันทบุรี	6,323	1.15	37,640.38	1.08	5.95
ภาคเหนือ		35,877	6.58	215,812.53	6.20	6.02
	อุทัยธานี	12,437	2.28	66,193.83	1.90	5.32
	ลำปาง	12,378	2.27	64,642.65	1.86	5.22
	พิษณุโลก	7,633	1.40	70,299.93	2.02	9.21
	อุตรดิตถ์	3,429	0.63	14,676.12	0.42	4.28
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		9,736	1.78	55,646.73	1.60	5.72
	หนองคาย	6,988	1.28	47,298.99	1.36	6.77
	นครพนม	1,886	0.34	5,916.54	0.17	3.14
	เลย	862	0.16	2,431.20	0.07	2.82